

Vogels ringen op de Maatheide 2012

Een samenwerking tussen K.B.I.N. (Karel Van Endert en Andy Van Endert), Sibelco en

Natuurpunt Noord-limburg:

Inhoudstafel

1. WAAROM HET RINGWERK?

2. WAAROM RINGEN OP DE MAATHEIDE?

3. RINGRESULTATEN 2010, 2011 EN 2012

4. TERUGMELDINGEN DIE AL VERWERKT ZIJN.

5. ENKELE LEUKE FOTO'S

1. Wat is het Belgisch ringwerk en waarvoor staat het?

Het Belgisch ringwerk is een organisatie dat vooral uit vrijwilligers bestaat. Deze organisatie wordt gestuurd vanuit het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (K.B.I.N.) en telt 377 gecertificeerde medewerkers op 01/01/2012. Bij de in 2012 ingeschreven ringers hebben er 55 een nestvergunning, 284 een vangvergunning en 43 een specifieke vergunning. Vijf ringers bezitten een nestvergunning en een specifieke vergunning. De verdeling over de verschillende gewesten zijn als volgt: 292 Vlaams gewest, 149 Waals gewest en 30 Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Ze houden zich bezig met het ringen van in het wild levende vogels om zoveel mogelijk gegevens te verzamelen om dan een antwoord te kunnen bieden op volgende vragen: "Waar komen die vogels vandaan?", "Waar trekken ze naartoe?", "Hoe lang leeft zo'n vogel?" ,...

In het verleden is er al een berg aan informatie verkregen door het ringwerk. Maar jaar na jaar merken de ringers dat er verschillende evoluties zijn, wellicht door de opwarming van onze aarde. Dit bewijst nog maar eens dat het ringwerk een bron van informatie is die steeds moet aangevuld worden. Het blijven verder zetten van dit ringwerk kan echter nog steeds nieuwe inzichten opleveren, zowel mens als dier hebben hier baat bij.

2. Waarom vogels ringen op de Maatheide?

Over de enorme vlakte van de Maatheide ligt een drukke trekroute waar talrijke vogels gebruik van maken tijdens hun vlucht naar het warmere Zuiden.

Al jaren lang zijn een groep van enthousiaste vogeltellers een vaste waarde op de trektelpost van de Maatheide (Kristallijn). Het bedrijf Sibelco (is een Belgisch bedrijf dat kwartszand exploiteert) verleende hen toestemming om in alle rust de vogeltrek te bestuderen. Ondertussen zijn er al een massa vogels gespot op weg naar hun overwinteringsgebied met een aantal zeldzaamheden die normaal niet in België rond vliegen, de dwaalgasten.

Niet alle vogels trekken overdag naar hun overwinteringsgebied ook 's nachts is er heel wat activiteit in ons luchtruim. Onze enthousiaste spotters droomde er van om ook een beeld te krijgen wat er 's nachts over hun trektelpost vliegt.

Met deze gedachten hebben ze Karel en Andy Van Endert, twee vogelringers uit Lommel, in het jaar 2010, 2011 en 2012 gecontacteerd met de vraag of zij een inspanning wilden doen om de nachttrek in beeld te brengen. Met de toestemming van Sibelco mochten Karel en Andy vogels ringen op de Maatheide. Tijdens deze drie jaren zijn er ondertussen meer dan 10 000 vogels geringd.

Onze webiste: <http://www.noordlimburg.be-ring.org>

De ringvangsten kunnen gevolgd worden op volgende site: www.trektellen.nl onder de link van VRS_Maatheide: <http://www.trektellen.nl/trektelling.asp?telpost=1067>

De overtrekkende vogels geteld door de aanwezige trektellers kan men volgen op dezelfde site onder de link Kristallijn Maatheide: <http://www.trektellen.nl/trektelling.asp?telpost=253>

3. Ringresultaten op de Maatheide 2010, 2011 en 2012

naam soort	2010	2011	2012	Totaal
<i>Waterial</i>	1	0	0	1
<i>Sperwer</i>	0	0	1	1
<i>Draaihals</i>	6	6	22	34
<i>Kleine bonte specht</i>	0	1	0	1
<i>Boerenwaluw</i>	0	1	1	2
<i>Veldleuwerik</i>	4	0	0	4
<i>Boompieper</i>	23	24	45	92
<i>Graspieper</i>	6	2	2	10
<i>Gele kwikstaart</i>	0	2	0	2
<i>Winterkoning</i>	2	1	5	8
<i>Heggenmus</i>	14	50	32	96
<i>Roodborst</i>	207	148	224	579
<i>Nachtegaal</i>	1	0	2	3
<i>Blauwborst</i>	2	4	4	10
<i>Witgesterde blauwborst</i>	11	11	9	31
<i>Zwarte Roodstaart</i>	1	0	1	2
<i>Gekraagde roodstaart</i>	30	26	24	80
<i>Paapje</i>	5	6	6	17
<i>Roodborsttapuit</i>	8	7	9	24
<i>Tapuit</i>	3	2	1	6
<i>Merel</i>	5	8	29	42
<i>Kramsvogel</i>	1	1	0	2
<i>Zanglijster</i>	38	149	217	404
<i>Koperwiek</i>	1	23	45	69
<i>Sprinkhaanzanger</i>	13	24	20	57
<i>Snor</i>	1	1	2	4
<i>Waterrietzanger</i>	1	0	0	1
<i>Rietzanger</i>	21	71	32	124
<i>Bosrietzanger</i>	26	52	87	165
<i>Kleine karekiet</i>	859	1055	1795	3709
<i>Grote karekiet</i>	0	1	1	2
<i>Spotvogel</i>	1	2	4	7
<i>Sperwergasmus</i>	1	2	3	6
<i>Braamsluiper</i>	4	5	8	17
<i>Grasmus</i>	45	86	96	227

<i>Tuinfluitier</i>	36	55	114	205
<i>Zwartkop</i>	231	646	1006	1883
<i>Bladkoning</i>	1	1	0	2
<i>Tjiftjaf</i>	244	294	458	996
<i>Fitis</i>	73	37	123	233
<i>Goudhaantje</i>	13	1	21	35
<i>Vuurgoudhaantje</i>	0	0	3	3
<i>Bonte vliegenvanger</i>	0	0	2	2
<i>Baardmannetje</i>	0	1	0	1
<i>Staartmees</i>	7	2	13	22
<i>Zwarte mees</i>	0	0	6	6
<i>Pimpelmees</i>	68	51	357	476
<i>Koolmees</i>	11	14	264	289
<i>Boomkruiper</i>	0	0	1	1
<i>Buidelmees</i>	0	0	1	1
<i>Grauwe klauwier</i>	1	1	1	3
<i>Ekster</i>	0	1	0	1
<i>Gaai</i>	1	0	1	2
<i>Spreeuw</i>	0	1	4	5
<i>Ringmus</i>	52	74	146	272
<i>Vink</i>	0	2	3	5
<i>Groenling</i>	1	0	0	1
<i>Putter</i>	0	0	1	1
<i>Kneu</i>	0	1	0	1
<i>Kleine barsijs</i>	0	1	2	3
<i>Geelgors</i>	0	0	1	1
<i>Rietgors</i>	30	49	29	108
Totaal	2110	3003	5284	10397
aantal soorten	44	47	51	62
aantal ringdagen	26	34	62	122
aantal uren netten open	109,5	130,5	234,5	474,5
gemiddeld vogels per dag	81	88	85	
gemiddeld vogels per uur	19	23	22	
hoogste aantal per dag	203	384	218	
laagste aantal per dag	11	6	3	

4. Terugmeldingen

Door al deze gegevens te verzamelen komt er een schat van informatie vrij.

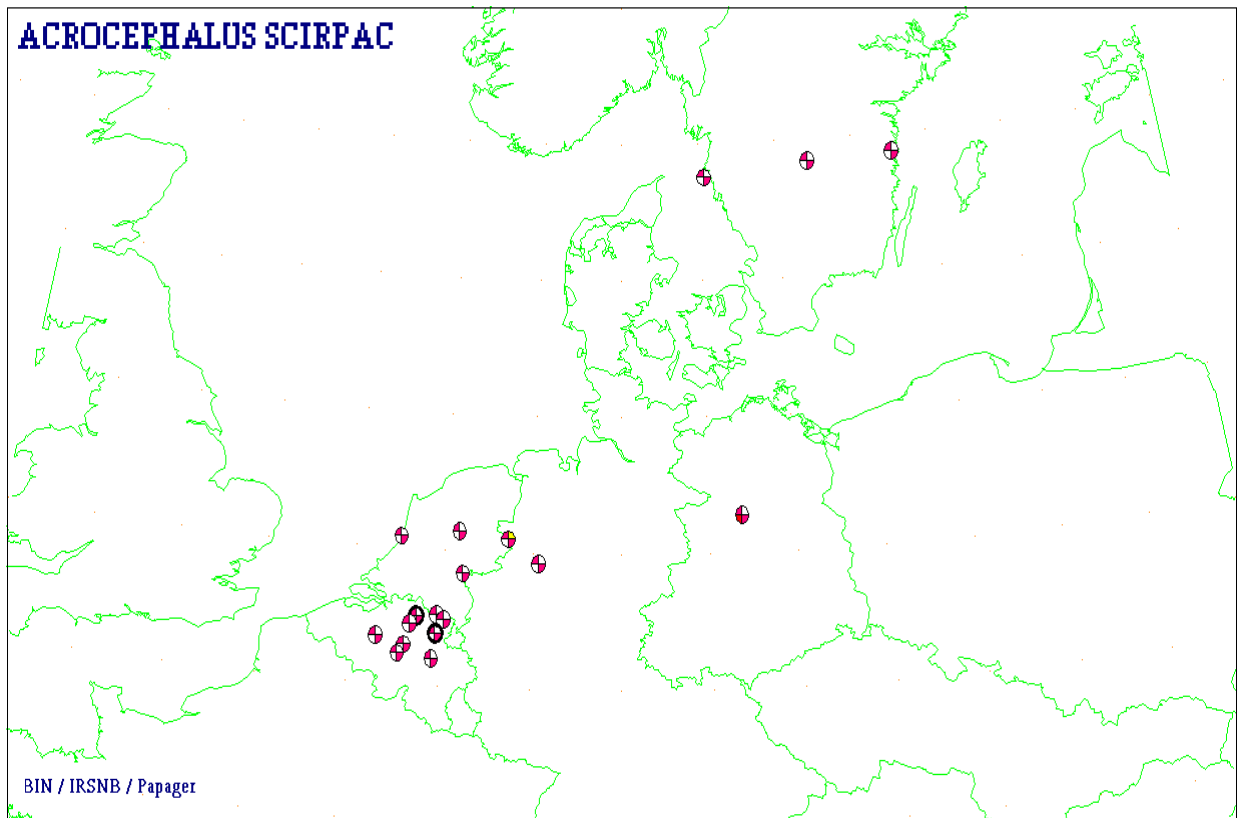
Geringd op de Maatheide (Lommel) en elders teruggemeld:

Kleine karekiet (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)						
Ringnummer	Datum geringd	Teruggemeld plaats	Land van melding	Datum melding	Aantal kilometers	Opmerking
114389xx	08/08/2010	Ursel	België	20/08/2010	129	gecontroleerd
114389xx	08/08/2010	Heultje	België	06/05/2011	38	gecontroleerd
115359xx	15/08/2010	Castromocho	Spanje	03/09/2010	1289	gecontroleerd
115360xx	21/08/2010	Lebbeke	België	23/08/2010	87	gecontroleerd
115361xx	21/08/2010	Sommervej	Denemarken	27/05/2011	520	gecontroleerd
115362xx	22/08/2010	Hulsel	Nederland	25/08/2010	19	gecontroleerd
115364xx	28/08/2010	Lebbeke	België	10/09/2010	87	gecontroleerd
115365xx	06/09/2010	Lebbeke	België	23/08/2011	87	gecontroleerd
116571xx	06/08/2011	Teralfene	België	15/08/2011	95	gecontroleerd
122416xx	12/08/2011	Merksplas	België	21/08/2011	35	gecontroleerd
122417xx	12/08/2011	Lebbeke	België	18/08/2011	87	gecontroleerd
116572xx	13/08/2011	Sauville	Frankrijk	20/08/2011	191	gecontroleerd
122417xx	13/08/2011	Eindhout	België	18/08/2011	27	gecontroleerd
125163xx	16/08/2012	Oorderen	België	17/08/2012	68	gecontroleerd
Bosrietzanger (<i>Acrocephalus palustris</i>)						
115346xx	14/08/2010	Awirs	België	26/08/2010	71	gecontroleerd
Rietzanger (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)						
115366xx	08/09/2010	Stockay	België	09/09/2010	72	gecontroleerd
115367xx	10/09/2010	Averbode	België	12/09/2010	34	gecontroleerd
Gekraagde roodstaart (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)						
115347xx	05/09/2010	Luzern	Zwitserland	13/09/2010	514	dood door kat
Zwartkop (<i>Sylvia atricapilla</i>)						
115363xx	22/08/2010	Overdinkel	Nederland	01/04/2012	162	gecontroleerd
115364xx	28/08/2010	Bambrugge	België	01/09/2010	105	gecontroleerd
115367xx	11/09/2010	Grote peel	Nederland	11/07/2011	36	gecontroleerd
122435xx	11/09/2011	Plaisance	Frankrijk	25/09/2011	756	gecontroleerd
122436xx	11/09/2011	Verlaine	België	20/09/2011	70	gecontroleerd
122436xx	11/09/2011	Kerkdriel	Nederland	07/05/2012	59	gecontroleerd
Tjiftjaf (<i>Phylloscopus collybita</i>)						
BA 14xx	18/10/2010	Blauberg	België	21/10/2010	34	gecontroleerd
BE 04xx	16/10/2011	St Huibrechts Hern	België	17/10/2011	45	gecontroleerd
Ringmus (<i>Passer montanus</i>)						
51V467xx	11/10/2010	Heerlingen	Duitsland	01/06/2011	362	dood gevonden
Rietgors (<i>Emberiza schoeniclus</i>)						
115367xx	11/09/2010	Kinrooi	België	25/09/2010	32	gecontroleerd
122439xx	02/10/2011	Rialle	Frankrijk	28/10/2011	649	gecontroleerd

Elders geringd en gecontroleerd op de Maatheide (Lommel) :

Kleine karekiet (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)						
Ringnummer	Datum geringd	Geringd plaats	Land geringd	Datum melding	Aantal kilometers	Opmerking
AJ613xx	19/08/2006	Elburg	Nederland	10/08/2011	142	gecontroleerd
105511xx	02/08/2008	Bocholt	België	06/08/2011	20	gecontroleerd
107117xx	17/08/2008	Mont-ST-Guibert	België	08/08/2010	84	gecontroleerd
CE168xx	12/08/2009	Skärstad	Zweden	13/08/2011	944	gecontroleerd
CH527xx	15/08/2009	Lofta	Zweden	14/08/2010	1045	gecontroleerd
AP400xx	24/08/2009	Bentveld	Nederland	07/08/2011	135	gecontroleerd
116836xx	14/08/2010	Bokrijk	België	15/08/2010	32	gecontroleerd
118276xx	20/08/2010	Nodebais	België	22/08/2010	67	gecontroleerd
116569xx	21/08/2010	Heultje	België	22/08/2010	38	gecontroleerd
117640xx	31/08/2010	Stockay	België	21/08/2011	72	gecontroleerd
111428xx	03/09/2010	Bokrijk	België	05/09/2010	32	gecontroleerd
VF791xx	12/07/2011	Prietzan	Duitsland	06/08/2011	505	gecontroleerd
AV442xx	25/06/2011	Tilligte	Nederland	20/08/2011	170	gecontroleerd
116681xx	02/08/2011	Aard (Geel)	België	07/08/2011	24	gecontroleerd
116681xx	02/08/2011	Aard (Geel)	België	06/08/2011	24	gecontroleerd
901887xx	02/08/2011	Rieselfelder	Duitsland	12/08/2011	183	gecontroleerd
CR523xx	25/08/2011	Hönö	Zweden	10/09/2011	828	gecontroleerd
AV089xx	06/08/2011	Ooijse graaf	Nederland	13/08/2011	82	gecontroleerd
123327xx	05/09/2011	Bokrijk	België	10/09/2011	32	gecontroleerd
Bosrietzanger (<i>Acrocephalus palustris</i>)						
114344xx	25/07/2010	Teralfene	België	13/08/2011	95	gecontroleerd
119769xx	04/08/2011	Bambrugge	België	12/08/2011	105	gecontroleerd
Rietzanger (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)						
122326xx	20/08/2011	Sint Amands	België	21/08/2011	80	gecontroleerd
Sprinkhaanzanger (<i>Locustella naevia</i>)						
118150xx	14/08/2010	Brecht	België	21/08/2010	48	gecontroleerd
Blauwborst (<i>Luscinia svecica</i>)						
104901xx	26/07/2010	Bokrijk	België	27/08/2010	32	gecontroleerd
AV774xx	01/08/2011	Terwispeel	Nederland	13/08/2011	206	gecontroleerd
Zwartkop (<i>Sylvia atricapilla</i>)						
114304xx	19/09/2009	Blauberg	België	12/09/2010	34	gecontroleerd
116369xx	23/08/2010	Averbode	België	09/09/2010	34	gecontroleerd
64887xx	05/09/2010	Boulogny	Frankrijk	12/09/2010	266	gecontroleerd
V4412xx	23/07/2011	De Grote Peel	Nederland	03/09/2011	34	gecontroleerd
V5835xx	10/09/2011	Almere	Nederland	17/09/2011	132	gecontroleerd
V4418xx	10/09/2011	De Grote Peel	Nederland	11/09/2011	34	gecontroleerd
123813xx	14/09/2011	Piringen	België	18/09/2011	51	gecontroleerd
124622xx	17/09/2011	Begijnendijk	België	18/09/2011	45	gecontroleerd
Pimpelmees (<i>Parus caeruleus</i>)						
115558xx	19/05/2010	Meeuwen	België	05/09/2010	32	gecontroleerd

Hieronder een kaartje van terugmeldingen waar de Kleine karekieten geringd zijn die op de Maatheide passeren

21 terugmeldingen (op meer dan 0 km) van KLEINE KAREKIET, alle leeftijden, vanaf 01-01-1930 tot 23-02-2013 TMplaats = LOMMEL, alle TM-leeftijden samen, vanaf 01-01-2009 tot 23-02-2013 afstand tussen 1 en 40000.

Rood = mannetjes, blauw = vrouwtjes, geel = pulli. Blauwe rand = meerdere terugvangsten voor deze plaats. Grijs = onnaaukeurige Dateaccuracy

5. Leuke foto's

Tjiftjaf (foto Pieter Cox)

Tapuit (foto Pieter Cox)

Snor (foto Pieter Cox)

Vuurgoudhaantje (foto Pieter Cox)

Sperwer (foto's Eddy Vaes)

Dankwoord:

Aan Sibelco voor de toelating om op hun eigendom te mogen ringen

Aan alle trektellers van de Maatheide voor de mooie samenwerking

Aan het "Belgisch ringwerk, Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (Federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid) en alle vrijwillige medewerkers ringers die gegevens verzamelen en een bijdrage leveren voor de financiering van het systeem"